

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolalaisen ja karjalalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 15 • Perjantaina 16. huhtikuuta 2004

55. VUOSIKERTA

Irtonumerohinta 1 €

**LAATUA
EDULLISUUTTA
AMMATTILAISelta**

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/
kivi-istutustyöt
- Sormuksien
valmistus
- Ja nyt myös
lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄLTA

KELLOLIIKE
Juhani Lankinen Ky
Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)

Tuttuja vieraita

Aarre Savolainen

Syntymäkotikurkijoen Ihojärvellä

Kuka olet? Mitä Sinulle kuuluu?

Olen Aarre Juhani Savolainen. Vanhemmillani Kristiina ja Onni Savolaisella oli kolme poikaa ja yksi tyttö. Olen nuorin, syntynyt Kurkijoella Ihojärven kylässä, täytän huhtikuussa 61 vuotta. Vaimoni Marja on kotoisin "Suomen sähköisimmästä pitäjästä" Eurajoelta. Olemme asuneet Porissa 35 vuotta ja meillä on poika Tomi, hankin asuu Porissa vaimonsa Päivin ja lastensa Teemun ja Nooran kanssa.

Minkälaista työtä olet tehnyt ja missä:

Lähdin kotitilan töistä vasta armeijan jälkeen. Koneet ja moottorit ovat kiinnostaneet jo pienestä pitäen. Siitä johtuen ehkä ensimmäinen varsinainen työpaikkani oli T. Syväsen Konepaja Hirvikoskella, josta sain autonkuljettaj asentajan paikan, asensin ja huolsin James-kuormaajia ja kaivureita maanviljelijöiden tarktoireihin sekä maansiirtolaitteisiin. Tämän jälkeen tein töitä linja-autonkuljettajana jonkin aikaa. Viimeiset 35 vuotta olen ollut autokoulunopettajan hommissa ja tämä työ jatkuu ainakin toistaiseksi.

Luottamustoimet ja harrastukset?

Tomi-poikaa kiinnosti jo ennen kouluikää moottoripörinä, lieneekö perimää? Mutta siitä alkoi kuitenkin perheen yhteinen harrastus mikroautoilu eli toiselta nimeltään karting. Perustimme Porin FK-kerhon ja rakensimme talkoilla samanhenkisten vanhempien kanssa Poriin mikroautoradan kaupungin maalle ja avustuksella tietenkin. Tätä harrastusta kesti itselläni lähes 20 vuotta, koska jäin vielä "koukkuun" eli kilpailuihin toimitsijaksi Tomin kilpailukauden loputtua. Kilpailumatkoja teimme kotimaahan ja ulkomaille, niillä ulkomaan kilpailureissuilla puri sitten matkailukärpänen. Monina kesinä teimme automattoja Keski- ja Etelä-Eurooppaan joko yksin tai ystävien kanssa. Tämä matkailuharrastus ei ole mihinkään kadonnut vielä.

Tärkeä harrastus tällä hetkellä on myös moottoripyöräily. Nuorena miehenä ensimmäinen oma kulkupeli oli moottoripyörä, ja sieltä se kipinä kai jäi kytemään. Hankin Olavi-serkulta kaksi vespaa, vm -67, joista toisen entisöin museokäyttöön. Kunnostin

vielä vm -52 BSA-moottoripyörän museo-ajoneuvoksi. "Museokauden" päätyttyä teki mieli kuitenkin nykyaikaista pyörää ja niin ostin BMW-pyörän, jolla voin ajella ilman rajoituksia ja lähteä pitemmillekin matkoille.

Oletko käynyt kotiseutumatkoilla? Miksi? Miksi et?

Jos olet käynyt, mitkä ovat olleet merkittävimmät kokemuksesi matkalla?

Ensimmäisen kerran olin Karjalan matkalla vasta kesällä 2002. Mitään muistikuvia minulla ei ole synnyinseudustani. Jonkinlainen kiinnostus on kuitenkin kytynyt mielessä ja halu nähdä paikkoja, josta olen lähtöisin. Tällä matkalla kotipaikkaani ei kiireisen aikataulun vuoksi löydetty, aika lähellä kuitenkin käytiin. Kurkijoen keskustassa pysähdyimme kirkon raunioille.

Luonto Karjalassa on kaunista mutta muuten paikallat täysin hunningolla, kuten jokainen siellä käynyt tietää. Haaveena on lähiaikoina ehkä ensi kesänä lähteä entisten naapurien avustamina etsimään vanhoja kotimaisemia.

Kerro joku muistosi Karjalasta. Kerro kokemuksiasi tai muistoja evakkomatkasta. Tai mitä muistat kerrotun asiasta.

Omia muistoja Kurkijoelta ei ole, mutta sensijaan evakkotaipaleelta Kurikan Lohiluomalta on joitain hämähäisiä muistikuvia tai ehkä valokuvista nähtyjä, koska 60-luvulla löysin kysymättä Lauri Koiviston talon, jossa olimme evakkona jonkin aikaa. Talon silloinen isäntä ihmetteli, miten voin muistaa rautatien ja senaikaiset rakennukset ja muut tehdyt muutokset heidän pihapiirissään. Kurikasta meidät siirrettiin Alastaron Vännilän kylään Jaakkolaan, ja heidän tilastaan sitten erotettiin meille pellot ja metsä. Talon väki oli ystävällistä ja lapsuuden muistot Jaakkolasta pelkästään myönteisiä, tulevan kesän suunnitelmiin kuuluu poiketa heillä, viime kesänä eivät olleet kotona kun kävin.

Onnellinen lapsuusmuistosi?

Onnellisia ja mukavia lapsuusmuistoja on paljon, naapureissa oli paljon lapsia, ja kavereista ei ollut pulaa. Kesäisin kävimme monta kertaa päivässä uimassa Loimijoessa, talvisin laskimme mäkeä hyppyrimäestä.

Jouluisin ja kesäisin isän siskot Martta Helsingistä, Aino Mikkelistä ja Anni Imatralta tulivat aina meille Rannanperään, odotimme heitä kovasti.

Etenkin joulut olivat ikimuistoisia, Tuure-serkku joulupukkina oli aina uskottava, ja sai vanhemminkin melkein uskomaan pukiin.

Miten olet kokenut oman karjalaisuutesi? Miten se on vaikuttanut elämääsi?

Kovin suurta numeroa

Sisäsiyuilla TÄNÄÄN

Muistokirjoitus sivulla	2
Apua kaivataan sivulla	3
Carl Erik Sonck sivulla	4
Hiitolalaiset toimivat sivulla	5
Evakkokuvia kaivataan sivulla	6
Ihmetellään sivulla	7

Tänään Kalakurjet tarjoavat piiraskahvit klo 10-14.

Esillä Kalakurkien valokuva-
näyttely, kuvia Kurkijoelta.

en ole koskaan pitänyt karjalaisuudestani, ehkä minulla on ollut jonkinlainen kompleksi, joka sittemmin iän myötä on hävinnyt. Lapsuudessa ikäviä muistoja jäi vain alakoulusta, johon tuen ehkä sairaasta opettajasta. Koin ne ajat jonkinlaisena nöyryytyksenä vielä tänäkin päivänä ja mielestäni syrjintä johtui vain siitä, että olin evakkolapsi. Yläkoulussa tilanne muuttui ja Linda-opettaja osasi kannustaa ja kehuakin oppilaita. Karjalaisen veronperintönä puheliaisuuden huomaa kyllä eduksi jäyhien satakuntalaisten joukossa.

Mitkä ovat tärkeimmät asiat elämässäsi?

Terveys, jota emme aina

tahdo muistaa jokapäiväisessä kiireisessä elämässä.

Miten olet siirtänyt perinteitä seuraaville polville?

Huonosti olen hoitanut karjalaisen perinteen siirtämisen. Tuleville polville olen painottanut, niin pitää elää, että voi aina katsoa toista suoraan silmiin, näin pysyy myös itsensä kanssa tasapainossa.

Kenet haastat seuraavaksi haastateltavaksi ja miksi?

Haastan Karjalasta entisen lähinaapurin Sirkka Pöyrin. o.s. Kaartisen Alastarolta. Hänellä on paljon muistoja ja hän on tehnyt useita kotiseutumattoja Karjalaan.

Punnan Olavin kanssa kotikonnuilla.

Tästä alkoi moottoripyörä-harrastus. Kuva Jouko Kaartisen kotipihalta.

16.4.2004

Mustarastaan laulu

Mustarastas on tullut. Lähimetsästä kaihoisa iltahuuto kutsuu iltahämärään. Ovet käyvät, ikkunat aukeavat, omakotialueella moni tulee ulos, seisoo hiljaa.

Kevät on tullut. Se kulkee samassa kaihossa, kaipuussa. Se saa muistelevaan mennyttä, nuoruutta - sen voimaa katsoa vain eteenpäin.

Voi miten se ääni riipaisee, jostain syvältä ja ikävä yllättää - ikävä jonnekin, minne - sitä ei tiedä.

Yksinäisyys on tämän ajan yksi yleisimmistä asioista ja silti niin pitkälle vaiettu. Ei ole trendikästä sanoa, että on yksinäinen. Ihmiselähen pitää olla menestystä ja vaikutusvaltaa ja ystäviä.

Yksinäisyys ei aina ole ihmisestä itsestään kiinni. Esimerkiksi jos liikkuminen on huonoa terveydentilan vuoksi, ihminen jää helposti yksin. Toisaalta niin monella on niin kova kiire, ettei aikaa vanhojen ystävien tervehtimiseen käynnillä ole enää aikaa. Tehokkuus ajaa ihmisestä ohii.

Kevät on vaikeaa aikaa yksinäiselle ihmiselle. Kevät on lupausta täynnä, uutta elämää, kaipuuta... Anna sukulaisellesi, ystävällesi, tuttavillesi, naapurillesi kevätlahja: Käy tervehtimässä, pyydä kävelyille, houkuttele haistelevaan kevättä. Tai jos ei enää kävelyille, vaikka hetkeksi istumaan ulos kevätiltaan.

Silloin voit saada kuunnella mitä hiunoimpia nuoruusmuistoja, niitähän mustarastaan laulu tuo mieleen!

Maire Soiluva

Hartaus sunnuntaiksi 18.4.

1. sunnuntai pääsiäisestä

Rooma
– kevät
– uusi elämä

Viikko pääsiäisestä. Se nostaa mieleeni Rooman. Olen tähän mennessä ainoan matkani tuohon ikuiseen kaupunkiin tehnyt juuri mainittuna ajankohtana.

Sitä voi kutsua pyhiinvaellusmatkaksi. Sillä viisi päivää kiertelimme ryhmän kanssa pelkästään kirkkoja. Selasta ei itse toteutetulla matkalla tulisi tehneeksi. Kuuntelimme asiantuntevan oppaan selostuksia. Mykistyiimme.

Sanotaan, että mikäli haluaa perehtyä kristinuskon historiaan, niin Rooma tarjoaa siihen enemmän aineksia kuin Jerusalem tai mikään muu kaupunki. Niin täynnä Romuluksen ja Remuksen seitsemän kukkulan kaupunki on koko Euroopan yhteistä historiaa ja sen uskonnollisia juuria.

Rooma. Sinne, aikansa maailman keskukseen levisi pian ensimmäisen pääsiäisen jälkeen sanoma vähäisen ja kaukaisen Palestiina-provinssin alueella tapahtuneesta ylösnousemuksesta.

Kävimme kirkossa, jonka ensimmäisen version rakensivat juutalaiset siirtolaiset jo ennen Neron vainoja. Syynä rakentamiseen oli paikalle oli avautunut öljylähde. Niin oli uskomuksen mukaan tapahtuva, kun Messias ilmestyy.

Rooma. Sinne kiirehti eräs Paavali vetoamaan keisariin. Sen nuorelle kristilliselle seurakunnalle hän lähetti kirjeensä, joka on valaissut Jumalan rauhaa etsivien ihmisten sieluja nyt lähes kahden vuosituhannen ajan.

Ja Roomassa niin Paavali kuin Pietarikin kokivat elämänsä lopun marttyyreina. Kovin olivat komeat hautaustuumerkit saaneet, vähäiset pojat Palestiinasta.

Nämä asiat ja tuhannet muut pyhiinvaellusnähtävyydet tuossa antiikin ajan maailman keskussa ovat kaikki kaikuja ensimmäisen pääsiäisen käsittämättömästä uutisesta; haudalle saapuneet naiset eivät löytäneet odottaamaansa. Ruumis oli poissa. Käärinliinat oli somasti viikattu kokoon.

Ja sitten - hämmästyttäviä ilmestyksiä! Hän, joka oli kuollut, oli nyt uudella tavalla rakkaistensa keskellä. Muutama vuosi ja vuosikymmen, ja uusi usko alkoi muuttaa koko antiikin maailmaa, aluksi vain köyhien ja orjien parissa, mutta vähitellen koko yhteiskuntaa ravisuttaen. Ja niiden tapahtumien lapsia mekin olemme, niin Roomassa kuin Posiollakin.

Ylösnousemus. Kuolemasta saatu voitto. Iankaikkinen elämä. Yhteys Jumalaan. Uusi elämä.

Voivatko nuo pääsiäisen suuret sanat olla totta? Ettei vain olisi niin, että Magdalan Maria ja muut naiset olisi- vat nähneet pelkkiä näkyjä? Suruissaan kieltäytyneet uskomasta tosiasioita?

En tiedä. Eikä kukaan tiedä. Mutta uskolla tartun kiinni siihen mielettömältä kuulostavaan ja niin ihanaan lupaukseen, jonka vain pääsiäinen sisältää; pahalla ei ole viimeistä sanaa tässä maailmassa. Viimeisenä on uusi, iankaikkinen elämä. Sinulle ja minulle, kaikelle luodulle.

Esa-Matti Peura

Kuolleita

Rakkaamme

Kauko Oskari HALME

* 6.10.1911 Nakkila
† 21. 03.2004 Turku

Lyydia HALME o.s. Kuismin

* 28.10.1910 Kurkijoki
† 22. 03.2004 Turku

Kaipaaksella muistaen

Reijo ja Liisa
Kristiina ja Olli
Suvi, Iiro ja Mikko
Perttu ja Ia

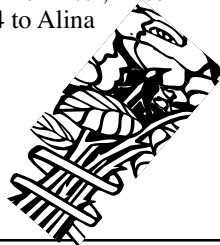
Martti ja Sirkka
Katri ja Noel
Oona, Erasmus ja Francis
Hannu

*Herra on antanut meille elämän,
Hänen kädessään
on myös lähtöemme hetki.*

Siunaus toimitettu. Lämmin kiitos osanotosta.

NIMIPÄIVÄT

16. 4 pe Jalo, Patrik
17. 4. la Otto
18. 4 su Valto, Valdemar
19. 4. ma Päivi, Pilvi
20 4. ti Lauha
21. 4 ke Anssi, Anselmi
22. 4 to Alina

Muistettavaa

– **Tervetuloa mukaan hiitolaisten ja kirjulaisten tarinailtapäivään** tiistaina 20.4.2004 kello 17. Ohjelmassa toivottu virsilaulu-hetki Veijo Lankisen johdolla. Huomaa paikana on Karjalatalon (Käpylänkujan 1, Helsinki) Käkisalmen 3.kerros.

– **Elisenvaaran Marttakerho** kokoontuu su 18.4 klo 12 Sainilla, Hattulanmäentie 31. Yhteislähtö Kalevalankadulta klo 11.45.

– **Kurkijoen marttayhdistyksen** järjestämä ilta Tuulensuun palvelukeskuksessa keskiviikkona 21.4. kello 18.00. Aiheina Ilmaa, Väleistä voimaa sekä Turva-asiaa. Tervetuloa!

ms

Niin lähekkäin

Lyydia Halme, os. Kuismin, oli kotoisin Särkijärven kylästä Kurkijoelta. Hänen isänsä Aleksander Kuismin oli Lumivaarasta ja äitinsä Kristiina Limatius Raholan kylästä. Isä oli ortodoksi ja äiti luterilainen. Lyydia vaihtoi uskonsa luterilaiseen mennessään naimisiin piiriagrologi Kauko Halmeen kanssa. Lyydia ja Kauko elivät elämästään suuren osan Pöytyällä. Lyydia oli oppinut jo nuorena tekemään paljon töitä, joten tilan työt hoituivat silloinkin kun aviomiehen piti hoitaa virkatehtäviä.

Lyydia ja Kauko saivat kaksi poikaa, ja aikanaan syntyi neljä lastenlasta ja kuusi lastenlastenlasta.

Pöytyältä Halmeet muuttivat Turkuun ja elivät sieläkin vielä 30 vuotta.

Huomio kiinnittyy väistämättä siihen, että Kauko ja Lyydia kuolivat peräkkäisinä päivinä. Kauko lähti ensin, ja oli sitten vastaanottamassa vaimoaan Lyydiaa. Heillä oli takanaan 65 vuotta kestänyt avioliitto. Voimme vain jäädä pohtimaan, että lieko side niin vahva, että se yltää kuoleman toisellekin puolelle. Pohtia, etteikö näin kuitenkin ollut inhimillisintä heille - olisi-ko kumpikaan jaksanut elää ilman toista -vaikkakin tietysti omaisille, sukulaisille ja ystäville on kovaa menettää molemmat niin lähekkäin.

Jumala on armollinen vastaanottaessaan ihmisen vastaan taivaassa. Erityisesti silloin, kun taivaan portista kävelee yhdessä pitkän

avioliiton elänyt, kovaa työtä tehnyt, oman vastuunsa kantanut ja elämää suojellut pariskunta. Tämä on varmasti suuri lohdutus omaisten surussa.

Lyydia ja Kauko Halme haudattiin vierekkäin Pyhän Katariinan hautausmaalle.

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Maire Soiluva
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh. (02) 762 2551
Matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)

Etusivu **60** centtiä/mm

Muut sivut **45** centtiä/mm

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa.

Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joitakin kaksoisnumeroita juhlapyhien aikoihin. PAINOSMÄÄRÄ 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:
vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail: toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Sivunvalmistus: Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

50 VUOTTA SITTEN...

Toimistokuva 10 vuoden takaa.
Kuka tuntee kaikki saa toimitukselta kahvit

Kokouksia

Kolinummen yhteismetsä

Osakaskunnan kevätkokous

pidetään ravintola Kestikarassa ma 19. päivänä huhti-kuuta 2004 klo 18.00
Kokouksessa päätetään ohjesäännössä määrätyt asiat.

Tervetuloa

Hoitokunta

KOKOUSHUTSU

LÄHIVAKUUTUSYHDISTYS LOIMI-HÄMEEN

varsinainen yhdistyskokous pidetään tiistaina 27.4.2004 alkaen kello 15.00 yhdistyksen kokoustiloissa Loimaalla, osoite Heimolinnankatu 18. Kokouksessa käsitellään yhdistysjärjestyksen 15. pykälän mukaiset vuosikokousasiat.

Voidakseen osallistua yhdistyskokouksen päätöksentekoon, pyydetään osakasta toimittamaan valtakirja yhdistyksen toimistoon Loimaalle 2 päivää ennen kokousta.

Tilinpäätökseen liittyvät asiakirjat ovat osakkaiden nähtävänä ilmoituspäivästä lukien Lähivakuutusyhdistys Loimi-Hämeen toimistolla ja niistä lähetetään jäljennökset osakkaalle pyydettyäessä.

Loimaalla 8. päivänä huhtikuuta 2004

Hallitus

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Kuka seurasi Mauno Koivistoa Suomen Pan-kin pääjohtajana?
2. Missä on joulukuusen syntykoti?
3. Mikä joki virtaa Pariisiin halki?
4. Kuka oli Turjanlinnan isäntä?
5. Mille maalle Havaijin saaret kuuluvat?
6. Mikä on maailman yleisin metalli?
7. Kuka suomalainen on haudattu Kremlin muuriin?
8. Missä kuussa vietetään kansainvälistä Naisten päivää?
9. Kuka johti suomalaisia talonpoikia Nuijasodassa?
10. Mikä on Afrikan suurin järvi?

Perheutisia

*On päivät kirikkaat aurinkoiset,
On päivät harmaat sateiset,
On päivät joskus pakemmat,
On uudet päivät paremmat*

Kiitos muistamisesta!

Veikko Nenonen

N:o 15.
Lauantaina huhtikuun 17.
p:nä 1954

Tapahtuma- kalenteri

Karjalan Liiton ja sen jäsenseurojen tilaisuuksia vuonna 2004

Tilaisuudet Karjalatalolla Helsingissä ellei toisin mainittu.

Karjalan Liitto ry, Käpyläнкуju 1, 00610 Helsinki, puh. 09 – 7288 170

Huhtikuu

- 18.4. Kansallisromanttisen arkkitehtuurin jäljillä Helsingissä, kävelykierros
21.4. Evakkolasten hengel- linen päiväpiiri
23.4. Pitäjäyhteisöjen ke- vättapaaminen
23.- 24.4. Karjalaiset leh- det ja pitäjäjulkaisut - "messut"

Toukokuu

- 8.5. Matkanjärjestäjäkou- lutus, Kangasala
15.-16.5. Naistoimikunnan koulutus, Viipuri
15.-16.5. Praasniekka, Rautalampi
17.-20.5. Vepsäläiskylät ja vanhauskoiset Äänisen rannoilta Syvärille
20.-23.5. Vienan Karjalan matka, järj. Keuruun Karjalaseura ry
21.-23.5. Sortavalan hauta- usmaan kunnostustal- koot
22.-23.5. Hautausmaan hoitomatka Uudellekir- kolle
22.-23.5. Valkovuokko- matka Pälkjärvelle, ks. www.palkjarvi.cjb.net/
24.5. Maastajuoksumesta- ruuskilpailut, Kangasala
toukokuu Käkisalmen kaup. Rouvasväen yh- distyksen kevätretki

Kesäkuu

- 5.6. Jääski-seuran vuosiko- kous, Imatra
6.6. Jääski-juhla, Jääski (Enso)
9.-13.6. Matka Lumivaa- raan, Lumivaarajuhla 12.6., ks. www.lumivaara.fi

Runopalsta

Puoliyön hetkenä

Takaisin paluu

Odotti äiti poikaansa monta vuotta meni aikaa kauan, turhaan, suotta. Sotaan kun joutui, vielä melkein lapsi, ainokaistaan suri tää harmaahapsi.

On tulleet sieltä jo toisten pojat, peltoja raivattu, kaivettu ojat. Uusi elämä alkanut mieltä nostaa, sinne koti jäi, olis aihetta kostaa.

Tulee vihdoin myös äidin ainoa kokenut tiellänsä pahinta vainoa. On ollut vankina vuosia monta, ei kohtalo suosinut onnetonta.

Kotiin rampana palas, äiti poikaansa halas, ei ollut jalkaa, ei toista kättä. Jäi henki ja järki, vielä sydäntä särki nuoren elämä elämättä.

Myös Suomi-äiti sai uhrinsa kantaa: helmansa kauneimman reunan antaa. Jäi koditta silloin Karjalan lapset äiti syliinsä kokosi laulavat hapsset.

mummo

Odotus

Siniseen hämäärään verhoutui Lapinmaa. Takaisin aloimme valoa odottaa.

Hartaasti odotimme pitkän pimeän ajan, olithan piiloutunut taakse metsänrajan.

Vihdoin se päivä koitti valonsa jälleen näytti, nuo ensisäteesi taivaanrannan täytti.

Palasit - aurinko kaamoksen hämäre haittui päivät niin tummat nuo, säteisiin auringon vaihtui.

Terttu Ketola

Isämme siellä jossainkin taivaassa, kuulethan? Sinua kiittää kun tahdon tästäkin päivästä. Värjelit minut kaikesta pahasta ilmaiseksi - et rahasta.

Ystävienkin annoit minua tänään muistaa, ketkä ei tulleet, annoit heidän soittaa. Nyt puoliyön hetkenä, uusi päivä kun kohta taas koittaa, anathan jo väsymykseni voittaa?

Nukkua suojaasi, hetkeksi unen syliin, liidellä unessa rakkaisiin kyliin, kiittäen herätä, riemulla päivään uuteen, ettel jo siirtänyt minua ikuisuuteen.

Taakkaansa vailla saa syntinen taivalta jatkaa, keveinkin askelin taivaltaa jonkin matkaa, mun velkani maksoithan ristillä kerran, siksi mä laulankin kiitosta Herran.

Annakaisa

Kevät saa

Kesä se näyttää tulevan. Maaliskuu maata näyttää huhtikuu humahuttaa, sanoivat vanhat ennen.

Ja linnut ne laulavat kuin onnesta hullaantuneet. Kevät se saa kaikki hep, varpaillen lähtöön. Anna

Taas myöhässä

En ehtinyt aikanaan vihaiseksi nuoreksi mieheksi. Yritän siis olla vihainen vanha mies, mutta harmikseni en näe mitään enkä ketään jota tahtoisin vihata.

Pitäisiköhän ostaa paremmat silmälasit?

Eero Toivainen krjassaan Suomalainen mies ja muita runoja

Perinteet elävät

Karjalaiset perinteet elävät yhä ja yksi niiden edustajista ja opettajista on Sylvi Maria Virtanen, joka korkeasta iästään huolimatta on virkeä ja kuvassa piiraiden teossa poikansa Aaron luona viime talve- na.

Sylvi Maria Virtanen, os. Hartikainen, syntyisin Hiitolasta, täyttää 92 vuotta 17. huhtikuuta 2004 Pöytyän Riihikodissa. Häntä onnittelevat neljä nuorempaa pol- vea.

TÄMÄ EI RIITÄ

Kurkijokelaisen ääni- versiota on tilattu vasta 4. Lukijoiksi on ilmoit- tautunut vasta 2.

TÄMÄ EI RIITÄ

Jos tilauksia ja lukijoi- ta ei saada enempää, jää äänilehti vain haaveeksi. Nyt on siis aika panna toimeksi. Jos tiedätte vanhoja lehden tilaajia,

jotka ovat luopuneet leh- destä sen vuoksi, etteivät enää näe lukea, kertokaa heille äänilehden mahdol- lisuudesta. Äänilehden hinta on vain 10 euroa, koska Näkövammaisten keskusliitto maksaa näkö- vammaisille postimaksun kaseteista. Markkinoikaa hyvät ihmiset tätä iloa, se voisi olla monelle van-

hukselle todella tärkeä!

Jos lehden kasetille lu- kijoita on 10, osuu vuoro sen verran harvoin, että se ei ketään rasita.

Lehden tilaukset ja lukijoiksi ilmoittautu- miset Eino Vepsälle puh. 02-7627 270 tai 0500-875 211.

KUOLLEITA

Professori Carl Erik Sonck

Turun yliopiston iho- ja sukupuolitautilien emeritus-professori Carl Erik Sonck kuoli 13. helmikuuta 98-vuotiaana Helsingissä. Hänen isänsä oli agronomi Karl Joel Sonck, joka toimi vuosina 1902-1919 Kurkijoen ylemmän maanviljelyskoulun (vuodesta 1910 Maamiesopisto) tilanhoitajana. Hänen äitinsä oli Siri Lybeck, joka oli enonsa, Kurkijoen opistolla asuneen piirieläinlääkäri Oskar Löfmanin, ottotytär. Carl Joel ja Siri menivät naimisiin keuhkolla 1903 ja Carl Erik syntyi 10. marraskuuta 1905 Viipurissa, johon isä oli suurlakon aikana hevosella vienyt äidin synnyttämään. Carl Erikin syntymäpaikaksi olisikin vaki-naisen asuinpaikan perusteella voitu merkitä Kurkijoki Viipurin sijasta.

Carl Erik Sonck kävi koulua Kurkijoella ja Turussa. Hän valmistui lääkäriksi 1933 ja väitteli lääketieteen ja kirurgian tohtoriksi 1941. Hän toimi Helsingin yliopistossa dosenttina 1944-1957. Turun yliopiston iho- ja sukupuolitautilien professorina ja klinikan ylilääkärinä hän toimi 1955-1972. Itse muistan hänet eloisana ja innostavana opettajana.

Sonck oli jo kouluajoista lähtien perehtynyt myös kasvitieteeseen, ja näistä ansioistaan hänet kutsuttiin Helsingin yliopiston kunniatohtoriksi 1969. Hän oli myös taitava ja aktiivinen piirtäjä ja maalari, jolla oli omia taidenäyttelyitä. Hän keräsi huomattavan kokoelman taiteilija Yrjö Saarisen töitä ja kirjoitti mm. Saarisen elämäkerran.

Lapsuus Kurkijoella

Omaelämäkerrassaan Ihotautilääkäri muistelee (Recallmed Oy 1995) 90-vuotias professori Sonck muistelee lapsuuttaan Kurkijoella mm. seuraavasti:

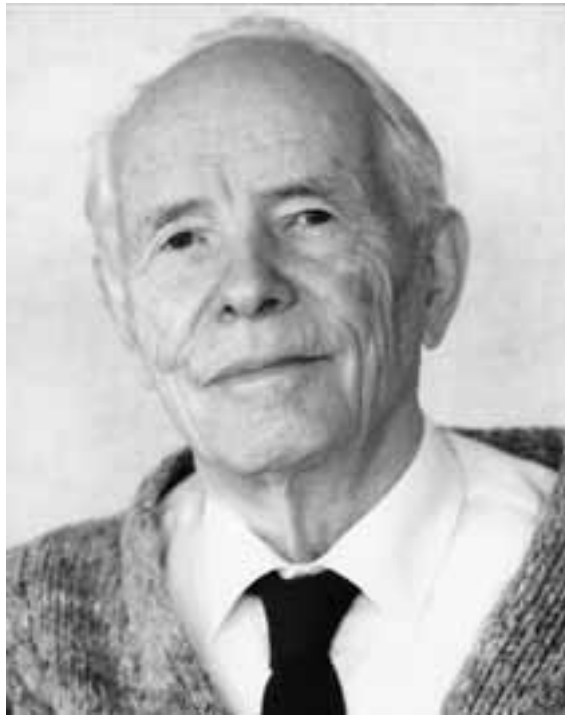
"Suurlakon mentyä ohi palasivat vanhempani tietysti minut mukanaan takaisin Kurkijoelle. En voi kyllin kiittää kohtaloani, joka salli minun viettää peräti 13 vuotta lapsuudestani Laatokan rantamilla, kuunnella satakielen laulua aivan ikkunan alta ja iltahämymyssä kaukaa kaislikosta kantautuvia kaulushaikaran outoja 'vott-vott' -huutoja. Metsänrinteet olivat sinivuokkoja täynnä, peipposet lauloivat kymmenistä kurkuista. Rakkaimpiin lintuihimme kuului jo 1910-luvulla punavarpunen, joka oli saapunut maahamme idästä. Jo pikkupoikana tutustuin kangasvuokkoon ja kullervoon. Todellisen paratiisin löysin Reposareasta, jonka lehdoissa kuuntelin kuhankeittäjän eli kultakäkösen huiluääniä ja kaiken lisäksi sain saaren rantakallioilla seurata lukuisia maksaruohon kukkien ympärillä liiteleviä apolloperhosia. Usein

olen vanhoilla päivilläni miettinyt, että onkohan niitä vieläkin siellä?

Kurkijoella oli paljon kouluja: kansakoulujen lisäksi hevoshoido-, karjanhoito-, meijerikoulu ja 2-vuotinen ylempi maamieskoulu tai maamiesopisto, mutta oppikoulu puuttui. Lähimmät oppikoulut sijaitsivat Käkisalmen ja Sortavalassa. Opiston opettajat päättivät perustaa oman yksityisen yhteiskoulun. Se kävi siihen aikaan hyvin päinsä. Koulu aloitti toimintansa muistaakseni jo v. 1914. Silloin minäkin siirryin 'Mamman koulusta' oikeaan kouluun. En koskaan käynyt kansakoulua. Päästyämme hyvään alkuun oli meillä jopa viisi opettajaa, joista kolme filosofian maisteria. Piirustusta opetti erään maisterin rouva ja laulua opetti helsinkiläinen laulajatar Anna Behse. Oppilasluku ei ollut suuri, se vaihteli 25 vaiheilla. Minun luokallani oli aluksi viisi, sitten parina vuonna kolme ja lopuksi vain kaksi (Anna Gummers ja minä). Opettajamme olivat sekä eteviä että vaativia. Jouduin siis vastaamaan joka toiseen kysymykseen yhteensä viisi tuntia joka päivä, lauantai mukaan luettuna.

Venäjänkieltä oli seitsemän tuntia viikossa, yhtenä päivänä kaksi tuntia peräkkäin. Johtajaopettajana, joka opetti myös suomea, oli Saimi Sorri (myöhemmin Hukkanen). Saksankielessä sain maisteri Anna Kouralta uskomattoman perusteellisen opetuksen. Siirryttyäni syksyllä 1919 Turun ruotsalaiseen reaali-lyseoon totesin, että koko keskikoulun saksankurssi oli jo opittu Kurkijoella.

Olin jo nuorena koulu-

Professori C.E. Sonck. Valok. Timo Saarinen. Recallmed Oy:n luvalla

poikana hyvin kiinnostunut linnuista. Kurkijoella asuva perhetuttavamme, kansakouluopettaja Hilja Genetz, lainasi minulle kuuluisaa Kolthoff-Jägerskiöldin kirjoittamaa lintukirjaa 'Nordens fåglar'. Sen avulla onnistuin värikynillä piirtämään kaikki Suomen linnut sinikantisiin piirustusvihkoihin, joita oli yhteensä neljä.

Ensimmäinen kirja, jonka ostin itse hankkimillani rahoilla, oli Kivirikon Suomen luurankoiset. Rahan saanti oli kyllä ollut kiven takana. Pyydystin hiiriä ja rottia saadakseni rahat kokoon. Isä maksoi viisi penniä hiirestä ja kymmenen rotasta. Perunamaan kitkemisestä taisin kerran saada kokonaisen markan. Tavallisten penkkien kitkemisestä maksettiin vain kymmenen penniä. Joskus tienasin vähemmällä vaivalla saman verran, esimerkiksi kun

joku kaveri lupasi maksaa kymmenen penniä, jos nien lasin elävän kastemadon. Sainpa minä kerran 50 pennin hopearahan eräältä (huumorintajuiselta?) koti-apulaiselta, kun söin elävän torakan."

Kurkijoen "koti-yhteiskoulua" on tämän lehden palstoilla (No 45 1995) muistellut myös Irja Weikolainen s. Arppe.

Räkköläiset ja muita kurkijokelaisia

Professori Sonck muistelee: "Asuessani lapsena Kurkijoella tapasin siellä rikkaita Räkköläisiä, joista ainakin toinen oli kauppias. Kauppiaan veli Johannes Räkköläinen on jäänyt mieleeni kolmestakin syystä: 1) hänellä oli hyvin kaunis vaimo, 2) hänellä oli tytär Kaarina, johon olin yhteen aikaan pihkaantunut, 3) hänellä oli myös ystävä, kanttori Palmu. Tämä kanttori

oli varsin huomattava kulttuurihahmo. Hänellä oli Kurkijoella oma kuoro, joka silloin tällöin esiintyi Palokunnan juhlissa. Palmulla oli samalla oma amatööriorkesteri.

Kurkijoella oli siihen aikaan piirilääkärinä valtioneuvos Carl Bruno Standerstskjöld, joka aiemmin oli ollut Pietarissa. Hän osasi kyllä hoitaa punatautiä ja muita kulkutauteja, mutta kirurgina hän oli täysin avuton. Ehkä hän pelkäsi vertakin? Eläinlääkäri Löfman sai hoitaa kaikki kirurgiset toimenpiteet, hampaan poistot mukaan lukien. Niinpä sitten eläinlääkäri O.V. Löfman kutsuttiinkin Suomen Lääkärisseuran jäseneksi, mikä oli hyvin harvinainen kunniansoitus.

Piirilääkärin vaimo, valtioneuvoksetar, oli syntynyt Grigoroff ja hyvin musikaalinen. Hän soitti pianoa. Sehän kuului perhe-tyttöjen kasvatukseenkin. Äitini kertoi minulle, että kun kanttori Palmun orkesteri sitten antoi konsertin Palokuntatalolla, oli yleisön joukossa tietysti myös valtioneuvoksetar Standerstskjöld. Tämä kysyi kanttori Palmulta: 'Mikä kappale tämä oli, se tuntui jotenkin niin tutulta?' Palmu vastasi: 'Kyllä se on Mosarttia, mutta minä olen sitä vähän parantanut.'

Kun kanttori Palmu kuoli, ilmestyi hän unessa ystäväilleen Räkköläiselle sanoen: 'Hyvästi nyt Johannes!' Kaarina kertoi minulle, että isä oli tuntenut Palmun käden puristuksen ja herännyt siihen. Hän oli heti katsonut kelloa. Jälkeenpäin he kuulivat kanttori Palmun kuolleen juuri silloin."

Kirjassaan professori

Sonck myös kertoo, kuinka hän vuonna 1924 nuorena ylioppilaana retkeili kuuluisan jäkälatutkijan Veli Räsänen kanssa Soskuanlamella ja Elisenvaaran Kenaalisuolla sekä Sortavalan Riuttavuorilla, Mälkynvuorella ja Pekanvuoren riitala.

Kurkijoella 1994

Kesällä 1994 professori Sonck kävi tutustumassa lapsuutensa maisemiin Kurkijoella. Kirjassaan hän toteaa kuinka masentavaa oli nähdä, miten surkeaan kuntoon Kurkijoki oli mennyt. "Kaikki puistot, koriste-pensaat ja ulkomaalaiset jalopuut sekä lukuisat kuusaidat oli hävitetty. Monisatavuotiset tammetkin oli nähtävästi muutettu polttopuiksi. Opiston suuresta puutarhasta lukuisine omenapuineen ei ollut mitään jäljellä. Opiston yläpihaan oli aikaisempien istutusten tilalle rakennettu mitä hirvein, betoninen, lähes 2 m korkean metallilanka-aidan ympäröimä jalkapallokenttä. Uusilla asukkailla ei nähtävästi ole pienintäkään kauneudentajua."

Arkkitehti Lars Sonck, mm. Turun Mikaelinkirkon ja Tampereen tuomiokirkon suunnittelija, oli professori Sonckin setä. Hän piirsi veljelleen Kurkijoen opiston läheisyyteen Andersinmäelle jugendhenkisen talon, joka valmistui 1915. Siinä perhe ehti asua muutamman vuoden ennen muuttoaan Turkuun 1919.

Muistellessaan vuoden 1994 matkaansa professori Sonck toteaa: "Lars Sonckin kaunis tilanhoitajan yksityisasunto oli säilynyt... Rakennus oli ollut ajoittain autiona, siellä oli myös asunut venäläisiä, jotka olivat monin tavoin pahoinpidelleet sitä särkemällä ikkunoita ja kaakeliuuneja ja vieden mennessään tarvitsemiaan ikkunakehyksiä ym. Lopuksi se oli ollut myytävänä rakennustarpeiksi. Pietarilainen insinööri Ivanov oli tullut niitä ostamaan, mutta kun hänen vaimonsa Lidia Ivanova näki rakennuksen, miten aurinko paistoi sen ikkunoista sisään, ymmärsi hän rakennuksen kauneusarvot ja päätti, ettei tätä taloa ikinä pureta. Se korjataan jos mahdollista, entiseen kuntoon. Hän on nyt minulta tiedustellut rakennuksen alkuperäisiä piirustuksia. Viranomaiset kuulemma vaativat niitä, ennen kuin antavat luvan rakennuksen kunnostamiselle. Minä kävin Mikkelin Maakunta-arkistossa ja onnistuin löytämään Lars Sonckin vanhat piirustukset."

Sonckin talon piirustukset ja valokuva rakennuksesta ennen korjaustöiden aloittamista on julkaistu Kurkijokelaisen numerossa 43, 1994.

Sonckin talo kesäkuussa 2003. Valok. Tapio Nikkari

Tapio Nikkari

Hiitolan Pitäjässeura ry

Toimintakertomus vuodelta 2003

Seuran 36. toimintavuosi

Kokoukset:

Kevätkokous pidettiin 18.3. Porissa. Kokoukseen osallistui 32 henkilöä. Puheenjohtajana toimi Kauko Savolainen ja sihteerinä Raija Laaksonen. Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen kevätkokoukselle määräämät asiat. **Syyskokous** pidettiin 11. 11. niinikään Porissa. Tähän kokoukseen osallistui 50 henkilöä. Puheenjohtajana Väinö Bragge ja sihteerinä Raija Laaksonen.

Hiitolan Pitäjäseuran puheenjohtajaksi valittiin nyt jo 18 kerran Mauri Lankinen. Erovuorossa olleet hallituksen jäsenet, Jouko Hämäläinen, Raija Laaksonen ja Teuvo Savolainen, valittiin kaikki uudelleen. Varajäsenistä erovuorossa oli Olavi Jakonen. Äänestyskellä neljästä ehdokkaasta tuli valituksi uutena Ari Vihavainen.

Tilintarkastajiksi valittiin Kaija Kokko ja Aira Järvenpää, varatilintarkastajiksi Kyösti Kekki ja Ilmari Eerikainen.

Kokouksessa hyväksyttyyn toimintasuunnitelmaan kuuluu mm. Hiitolan pitäjäjuhlien järjestäminen kaksipäiväisinä, äitienpäiväjuhlat, tarinaillat, kesäretki, kotiseutumatkot, pilkki- ja onkikilpailut sekä uutena tapahtumana kynttilöiden sytyttäminen 4. adventtina Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä. Osallistumme Karjalaisiin kesäjuhliin, samoin liiton, piirin sekä muiden karjalaisseurojen järjestämiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin.

Hallituksen kokoukset. Hallitus kokoontui 8 kertaa käsitellen yhteensä 84 §. Jokaisessa kokouksessa toimi puhJoht. Mauri Lankinen ja sihteerinä Raija Laaksonen. Kaikkiin kokouksiin osallistuivat myös Milja Peltomaa, Sinikka Rajainmäki ja Airi Ruotsalainen, 7 kertaa paikalla olivat Eino Ahokas, Jouko Hämäläinen ja Teuvo Savolainen, 5 kertaa Kari Kaijo, Terttu Ketola ja Seppo Ijäs, 4 kertaa Aila Niemi

ja 2 kertaa Olavi Jakonen.

Järjestäytymiskokouksessaan seuran syyskokouksen jälkeen hallitus valitsi varapuheenjohtajaksi Jouko Hämäläisen, sihteeriksi ja jäsenrekisterin hoitajaksi Raija Laaksonen, rahastonhoitajaksi Milja Peltomaa, pääemänniksi Sinikka Rajainmäen ja Airi Vihavaisen sekä lehdistön yhteyshenkilöiksi Aino Kopin, Terttu Ketolan ja Raija Laaksonen.

Jäsenet:

Toimintavuoden aikana rikkoutui yhdistyksessämme 200 jäsenen raja. Touko-kuussa Kari Rajainmäki siirsi yhdistyksemme ”kolmannelle sataselle”. Uusia jäseniä liittyi yhteensä 31, seurasta erosi 7. Lisäksi yhden jäsenen evakkotaival päättyi. Toimintavuoden päättyessä oli seurassa jäseniä 214 henkilöä 48 eri kunnan alueelta, kaukaisin aina Saksasta asti. Jäsenmaksu seurassa oli 9 E. Ilahduttavana asiana huomiodaan myös lukuisien nuorten henkilöiden liittyminen seuramme jäseniksi.

Tarinaillat

Tarinailloja järjestettiin 9 kertaa. Iltoja vietettiin eri teemojen merkeissä. Niihin osallistui yhteensä 455 henkilöä.

Hiitolan Pitäjäjuhlat:

Nämä 56. pitäjäjuhlat järjestettiin 2.-3. elokuuta yhdessä Hiitola-säätiön kanssa. Juhlat kokosivat eri tilaisuuksiin yhteensä n. 550 juhluvierasta. Lauantaina aloitettiin **seminaarilla**, jonka teemana oli sukututkimus. Juhana Mykrä ja Mauri Rastas pitivät alustukset aiheeseen. Sukututkijat olivat paikalla molempina päivinä. Heidän luonaan kävi-kin melkoinen vilске, kun kiinnostuneet halusivat tietoja sukujensa vaiheista. Ilalla juhlintaa jatkettiin **iltamilla**, jossa saimme nähdä ja kuulla perinteistä iltamaohjelmaa.

Ilta jatkui juhlatanssiaisilla Tarmon ja Masan tah-

dissa. Sunnuntaiaamuna kokoontuivat Hiitolaiset Keski-Porin kirkkoon **ehtoollisjumalanpalvelukseen**. Saarnan piti kirkkoherra Jouko Paukkunen, liturgina Kari Erkkola, kanttorina Paavo Rusava ja urkurina Juhani Kemppainen. Kirkossa esiintyi myös kuoro Laatokan Laulajat. Kukatervehdykset muistomerkeille veivät Eeva Liikanen, Martti Turkki, Leena Peltomaa ja Teuvo Savolainen. Tilaisuuden juhlavuutta lisäsivät muistomerkeillä olleet kansallispukuiset airuet, Anna-Leena Peltomaa, Veijo Sinkkonen, Tiina Peltomaa ja Olavi Jakonen.

Päjäjuhlassa Kauppaoppilaitoksella juhlapuheen piti maakuntajohtaja Pekka Turunen. Juhllassa esiintyivät myös Porin Nuorisopuhallinorkesteri, Ritva Tuutti-Friman, Anu ja Kimmo Pörsti, kuoro Laatokan Laulajat, Evakot, Tiina Peltomaa ja Marianna Paukkunen Juhlavieraat tervetulleiksi toivotti Mauri Lankinen, päätössanat lausui Pauli Puttonen.

Juhlan juonsi Aila Niemi. Hän kertoi lisäksi karjalanmurteisessa pakinassaan millainen ol’ reissu kuopukse’ kans’ karjalas. Tärkeänä osana juhlaan kuuluu myös tuttujen tapaaminen ja kuulumisten vaihtaminen.

Väliajalla siihen olikin oiva tilaisuus. Juttua riittikin niin paljon, että nautittujen piirakka- ja kakkukahvien jälkeen juontaja joutui-kin oikein patistelemaan vieraat takaisin paikoilleen.

Äitienpäiväehukat:

Tätä keväistä juhlaa vietettiin Seurakuntakeskuksessa viikkoa ennen äitienpäivää. Tunnelma oli lämminhenkinen. Kukitetut äidit, kuten varmasti muutkin vieraat nauttivat niin lasten kuin vähän varttuneimpienkin esittämästä perinteisestä äitienpäiväohjelmasta. Seurakunnan tervehdyksen juhlaamme toi kirkkoherra Kari Erkkola. Yhteislaulut säesti Hiitolaisten ikioma kanttori Toivo Lankinen. Juhlaan

osallistui n. 80 henkilöä. Juontajana toimi Harri Rajainmäki.

Kotiseutumatkot: Pitäjäseuran toimesta järjestettiin 3 kotiseutumatkaa, joihin osallistui lähes 100 matkalaista.

Aloitimme Hiitolan vierailumme perinteisesti kunnioittamalla menneitä sukupolvia vieden hautausmaan muistomerkeille kukkaset. Siellä laulamamme suvivirsi ja viettämämme pieni tuokio herkistivätkin monien mielet. Kierros Hiitolassa paikallisen oppaan kanssa oli antoisa. Saimmekin hänetä valaisevan kuvauksen nykyisistä oloista. Kotiseutumattojen oheistapahtumina vietimme illalla mukavia yhdessäolotuokioita kertoillen päivän tapahtumista ja tunnelmista. Matkoihin sisältyi lisäksi lauluiltoja, lettukestejä, grillausta, ym. mukavaa.

Kesäretki:

Kesäretki, johon osallistui 57 henkilöä, suuntautui nyt jo toisen kerran Kuivalahdelle Jouko Ijäksen kesäviettäpaikkaan. Vietimme päivän leppoisissa kesätunnelmissa pelaten mm. mölkkyä. Päivän ohjelmassa oli myös runsaasti muita kilpailuita sekä yhteislaulua. Martti Henttosen hanurin säestyksellä ym. mukavaa ohjelmaa. Tärkeänä osana kesäretkeen kuuluu tietysti myös syöminen. Saimmekin nauttia maukkaasta kalakeitosta ja savustetuista ahvenista. Joimme makoisat pul-lakahvit ja pisteenä iin päällä Leena ja Hannu Karvonen kestitsivät retkeläiset muurin pohjaletuilla. “Ei huolint” nälkäsenä kenenkää kottii lähtee”

Kalastus ja urheilu

Maaliskuisissa piikkikilpailuissa ratkottiin **Hiitolaisten pilkkimestarit**. Miesten sarjan voiton vei Viljo Ylönen saaden vuodeksi haltuunsa kiertopalkinnon. Naisista eniten kaloja onnistui narraamaan Raija Laaksonen. Suurimman kalan sai Pekka Valkeapää. Elokuussa kesäretken alkajaisiksi puolestaan ratkottiin **Hiitolaisten parhaat onkijat**. Tähän tiukkaan kilpailuun osallistui 19 innokasta kalojen narraajaa, kaukaisimmat aina Tampereelta ja Orivedeltä asti. Kilpailu tapahtui kirkkoveineestä ja saalista kertyi yh-

teensä liki 50 kiloa. Parhaaksi kyläksi osoittautui Tiurula, seuraavina Marjakoski, Nehvola, Kuoksjärvi, Mustola, Tausjärvi ja Hiitolankylä. Henkilökohtaisen kilpailun voiton vei miehistä Kauko Savolainen ja naisista Armi Savolainen. Koko kilpailun suurin kala, 460 gir painava ahvenenköri-läs, tarttui Kauko Savolaisen onkeen. Hänet palkittiin perinteisellä “kiertopalkinnolla”, ja kyllähän palkinto tälläkin kertaa aloitti heti kiertämisen.

Seuramme osallistui myös Piirin järjestämiin **piikki- ja onkikilpailuihin**. Molemmissa kisoissa joukkueemme sijoitus oli toinen. Henkilökohtaisissa kisoissa vei pilkkivoiton Kauko Savolainen, Armi Savolaisen ollessa toinen.

Onkikilpailuissa puolestaan Armi Savolainen oli ykkössijalla Kaukon ollessa tällä kertaa sarjassaan toisena. Armi onki myös koko kilpailun suurimman saaliin, joka oli 460 gr. Hiitolassa järjestettyihin onkikilpailuihin vei seuramme puh.joht. tervehdyksen ja luovutti kilpailutoimikunnalle Seppo Ijäksen lahjoittamat pokaalit. Urheilunkin saralla on annettu näyttöä. Karjala-maratonille osallistunut, seuraamme edustanut, Ari Vihavainen oli sarjansa voittaja ollen tulokse-laan myös koko maratonin toiseksi nopein.

Evakot:

Seurassamme toimiva lauluryhmä Evakot on esiintynyt 8 kertaa ja pitänyt harjoituksia 10 kertaa. Esiintymisistä mainittakoon mm. Hiitolan juhlat, iltamat, Satakunnan sotalapsiyhdistyksen päivälliset, äitienpäivät ja syntymäpäivät.

Muu Toiminta:

- Kävimme tervehtimässä Hiitola-säätiön leiriläisiä tarjoten heille piirakkakahvit.
- Tutustuimme Porissa uuteen Ortodoksiseen kirkkoon, asiasta kiinnostuneita mukana 54 henkilöä.
- Kävimme Porin teatterissa katsomassa esityksen Maan päällä paikka yksi on, osallistujia 53 henkilöä.
- Sytytimme kynttilät 4. adventtina Keski-Porin kirkkopuiston muistomerkeillä, mukana 40 henkilöä.
- Karjalaisten kesäjuhlien

lippukulkueessa seuran liipunkantajana oli Ari Vihavainen, airueinaan Maarit Malmberg ja Airi Vihavainen. Hiitolan kilpeä kulkueessa kantoi Mikko Rajainmäki airueinaan Sinikka Rajainmäki ja Raija Laaksonen.

- Harrastustoiminnan puitteissa Laatokan Laulajat -kuoroon kuuluu useita seuran jäseniä.
- Jäsenemme ovat lähettäneet runsaasti kirjoituksia mm. Kurkijokelainen lehteen

Humanitäärinen apu Hiitolaan:

Seuramme lahjoitti Hiitolan koulutyön tukemiseksi runsaasti erilaisia koulutarvikkeita. Lisäksi kotiseutumatkalaisten toimesta on toimitettu vaatetavaraa annettavaksi vaateapua tarvitseville.

Huomionosoitukset:

Seuramme toimesta onnittelimme 26 tasakymmeniä täyttävää jäsentämme. Muistimme lisäksi Hiitolan standardilla Aino Koppia, Eino Ahokasta, Liisa Syrjää sekä yhteistyökumppaniamme Pertti Keskistä. Esi-timme osanottomme kahden Hiitolaisten poisnukkuneen omaisille.

Surusanoma:

Marraskuun 18 pv. saimme vastaanottaa suruviestin. Pitäjäseuran hallituksen jäsen Seppo Ijäs oli menehtynyt liikenneonnettomuudessa. Muistamme tätä Hiitolaa rakastavaa ystäväämme lämmöllä.

Tunnustusta seuralle:

Hiitolan Pitäjäseura sai tunnustusta v.2002 vilkkaasta toiminnasta. Saimme vastaanottaa Karjalan Liiton myöntämän kunniakirjan pitäjäseurojen sarjan kolmannesta sijasta. Piirin seuroista sijoituimme ensimmäiseksi saaden vuodeksi haltuamme upean kiertopalkinnon.

Kiitokset:

Lämmin Kiitos seuramme saamasta taloudellisesta tuesta Hiitola-säätiölle, Suodenniemen Säästöpankille ja Sampo Pankille. Kiitos upeasta kesäretken viettopaikasta Jouko Ijäkselle. Kiitos myös siellä vietetyistä lettukesteistä Leena ja Hannu Karvoselle. Suur-kiitos ohjelmansuorittajille, seuramme emännille ja kaikille teille, jotka olette työpanoksellanne olleet mukana niin juhla- kuin muissakin järjestelyissä. Kiitämme myös lahjoituksina saamistamme arpajais- ja kilpailuvoitoista. Kaikille tilaisuuksiimme osallistuneille kuuluvat myös isot kiitokset, sillä me kaikki yhdessä olemme olleet vaikuttamassa seuran upeaan menestymiseen.

Täll’ viisii täll’ kertaa.

Porissa, helmikuun 4. päivänä 2004

Hiitolan Pitäjäseura ry. Hallitus

Evakkomatkakuvia kaivataan!

Virtuaali-Karjala -sivustolle on siirretty viime vuoden lopussa ja tämän vuoden alussa useita satoja valokuvia luovutetusta Karjalasta. Kuvat on sivustolla jaoteltu pitäjittäin. Sivustolla olevat kuvat esittelevät monipuolisesti elettyä arkea ja juhlaa luovutetussa Karjalassa.

Evakkomatkakuvat ja evakkoajan kuvat puuttuvat sivustolta kuitenkin lähes kokonaan. Niitä kaivataan sekä talvisodan että jatkosodan ajalta.

Toivonkin, että yksityiset kansalaiset ja eri yhdistykset auttavat näiden kuvien esille saamisessa lähettämällä allekirjoittaneelle kuvia tallennettavaksi Virtuaali-Karjala Internet-sivustolle.

Viimeisestä Karjalasta lähdöstä tulee kuluneeksi piakkoin 60 vuotta, ja olisi ensiarvoisen tärkeää, että evakkomatkoista ja evakkoajoista kertovia kuvia saataisiin Virtuaali-Karjalan Internet-sivuille. Suomalaisien ja karjalaisten vaiheet olisivat silloin kaikkien nähtävillä, olipa asuin-

paikka missä päin Suomea tai maailmaa tahansa. Internet tunnetaan ennen kaikkea nuorten tiedonhankintakanavana, mutta siitä on päivä päivältä muodostumassa kaikkien ikäpolvien käyttämä tiedonhankintakanava.

Lähetetyt kuvat käsitellään nykyaikaisella tavalla eli kopioidaan tietokoneen muistiin. Kuvat eivät vahingoitu mitenkään tässä käsittelyssä. Kopioinnin jälkeen kuvat palautetaan lähettäjälleen. Kuvia ei tarvitse

edes irrottaa kansioista, sillä kopiointi eli skannaaminen onnistuu myös suoraan kansioista. Kuvat voi lähettää myös sähköisessä muodossa.

Kuviin pitäisi liittää mahdollisimman paljon tietoa. Olisi hyvä tietää, missä ja milloin kuva on otettu, ketä tai mitä kuvassa on ja myös tieto siitä, kuka kuvan on ottanut. Mitä enemmän tietoa on, sitä arvokkaampi kuva. Sopivia kuvia ovat maisemaa, rakennuksia, julkisia paikkoja, pihapii-

riä, työtä, tapahtumaa, henkilöitä ja evakkomatkoja esittävät kuvat. Yleisesti ottaen kaikenlaiset kuvat ovat sopivia, kunhan niitä koskevat tiedot ovat mukana. Aina ei tarkkoja tietoja ole, joten minimissään riittää tieto esim. missä pitäjässä kuva on otettu.

Kuvasta tai jonkin kirjan kuvasta otetut valokopiot eivät kuitenkaan käy tähän tarkoitukseen.

Virtuaali-Karjala on osa laajempaa www.luovutettu-karjala.fi -nimistä Internet-sivustoa. Luovutettua Karjalaa käsittelevät Internet-sivut ovat olleet olemassa jo usean vuoden ja niillä on vieraillut jo 200000 vierailijaa.

Internet-sivuston osoite on <http://www.luovutettukarjala.fi>

Tiedustelut ja kuvien lähetys:

Seppo Rapo
Vesilaitoksentie 381
65370 Vaasa
Puh: 050 334 1944
tai 040 520 5000
Sähköposti: seppo.rapo@luovutettukarjala.fi

Evakuointia Alhon asemalla. Lapset ja vanhuksat evakuoitiin 1944 syyskuussa. Lähde: www.kurkijoki.fi.

Heikki A Reenpää, professori, spokesperson

Otteita puheenvuorosta Karjalan Liiton Karjalan kysymys -seminaarissa 02.04.04

VAPAAAN KARJALA-KESKUSTELUN TÄRKEIN ESTE

VENÄJÄ ON OSOITTANUT VALMIUKSIA KESKUSTELUUN

Venäjä ei ole ollut lainkaan niin vaitelias ja aloitteeton Karjalan kysymyksen osalta kuin Suomessa on tapana antaa ymmärtää. Venäjän poliittiset johtajat ovat runsaan vuosikymmenen aikana useaan otteeseen yrittäneet avata keskustelua suhteiden ongelmakohdista, mutta Suomen johtajat eivät ole tarttuneet tilaisuuksiin.

Jopa juuri tätä nykyäänkin saattaa jokin keskusteluyhteys olla olemassa Suomen ja Venäjän välillä Karjalan kysymyksestä. Siitä on olemassa viitteitä, mutta johtavat poliitikot eivät keskustele niistä ainakaan julkisuudessa.

ENSIMMÄINEN TARJOUS

Ensimmäinen esimerkki Venäjän ylimmän johdon antamasta avoimesta tarjouksesta keskustella aivan kaikista maiden välillä saatiin kesällä 1992. Silloinen presidentti Boris Jeltsin avasi keskustelua presidentti Mauno Koiviston kanssa vierailullaan Suomessa. Jeltsin sanoi valitellen, että Neuvostoliitto pyrki jatkuvasti puuttumaan Suomen asioihin ja teki Suomelle monenlaista vääryyttä.

Presidentti Koivisto ei tarttunut Jeltsinin ojennettuun käteen, vaan huitaisi tämän avoimen anteeksipyyntöyrityksen historian roskakoriin sanoessaan "meidän suomalaisten tottuneen sellaiseen" ja jätti

koko asian sikseen ryhtymättä keskustelemaan ainakaan julkisuudessa tai edes päivällispuheissa. Koivistolle tarjottiin silloin tilaisuutta ryhtyä selvittämään kaikkia historian sotkuja ja rikoksia Neuvostoliiton aikakaudelta Suomen suhteissa.

On tietenkin turha jälkeenpäin jossitella historian tapahtumista, mutta yksinkertainen tosiasia on, että meistä kukaan ei nyt tiedä, mihin kaikkien presidenttien keskustelu olisi johtanut, jos Suomen presidentti olisi uskaltanut tai ymmärtänyt ottaa kiinni ohikiitävästä hetkestä.

TOINEN TARJOUS

Toinen vastaava avaus tarjoutui Kremlissä 1994, kymmenen vuotta sitten, kun presidentti Martti Ahtisaari oli valtiovierailulla Venäjällä. Vastatessaan lehdistön talvisotaa koskeneeseen kysymykseen presidentti Jeltsin sanoi: "Me presidentti Ahtisaaren kanssa emme hyväksy Stalinin aggressiivista politiikkaa, kun hän hyökkäsi Suomeen marraskuussa 1939."

Tuolla hetkellä Venäjän presidentillä oli selvää valmiutta keskustella jälleen kaikista ongelmista maitten välillä, mutta Suomen presidentti ei tarttunut tilaisuuteen. Tuostakaan hetkestä ei kukaan voi nyt sanoa, mihin se olisi saattanut johtaa, mutta se voidaan sanoa täysin varmasti, että Venäjän johto osoitti siinä aktiivisesti jopa hämmästyttävää val-

miutta ryhtyä puhumalla puhdistamaan pöytää.

Myöhemmin Ahtisaari kokosi vaikutelmiaan yhteen ja totesi televisiohaastattelussa 90-luvun lopulla, että "Suomen epäoikeudenmukainen kohtelu ja Karjalan kysymys ovat aina Venäjän kaikkien johtajien alitajunnassa" epäkohtina. Ahtisaari antoi vaikutelman, että hän odottaa alitajunnan pusertavan jossakin vaiheessa jonkin ratkaisun reaalimaailmaan.

LISÄÄ VIRKAMIEHILTÄ

Jo ennen Jeltsinin ensi vierailua olivat venäläiset diplomaatit ja virkamiehet eri tasoilla puhuneet avoimesti rajakysymyksestä ja sen olemassaolosta. Muiden ohella jopa Neuvostoliiton aikainen aggressiivinen suomenvenäläinen Juri Derjabin sanoi lehtihaastatteluisaan, että rajakysymys on olemassa ja hän myös tunnusti, että Viipuri kaikkien rappiossaan on Venäjän häpeä.

Derjabin ja monet hänen venäläiset virkamieskollegansa, puolueen toimihenkilöt ja salaisen poliisin edustajat olivat kaikki selvästi valmistautuneet suhteiden muuttamiseen. Se oli lyhyehkö uusien ajatusten ja omantunnon aika Venäjän politiikassa.

Suomalaisetkin ovat kertonut epävirallisesti, että Neuvostoliiton sortumisen jälkeen Suomen ja Venäjän välillä käydyissä virkamies-

tason neuvotteluissa uusista sopimuksista venäläinen osapuoli osoitti valmiutta keskustella rajoista.

Karjalan Liiton seminaarissa osastopäällikkö Hele-nius ulkoministeriöstä muistelti, että suomalainen virkamiesvaltuuskunta tutki rajoja ja rajakysymystä. Lopulta Suomi päätyi ratkaisuun olla nostamatta rajoja eli Tarton rauhan rajan palauttamista neuvottelupöytään.

Virkamiehet eivät tietenkään itse voineet tehdä sellaista päätöstä. Ratkaisu oli lopulta Suomen ulkopolitiikan johtajien eli tasavallan presidentin käsissä. Koivisto oli tuolloin presidenttinä ja Paavo Väyrynen ulkoministerinä.

PUTININ TARJOUS

Karjalan Liiton seminaarissa viralliset alustajat korostivat erikseen, ettei Venäjän nykyjohto eli presidentti Vladimir Putin ole osoittanut minkäänlaista valmiutta mihinkään keskusteluihin Karjalasta. Näin väittivät suomalaiset, kun taas venäläiset alustajat eivät halunneet puhua edes Karjalan kysymyksestä, vaan olisivat vaihtaneet termin muotoon "Karjalan mahdollisuudet".

Tuo väite Putinista ei pidä paikkaansa. Vaikka Putin yrittikin julkisesti valtiovierailun yhteydessä Kremlissä omalta osaltaan kieltää suomalaisia toimittajia puhumasta Karjalasta ja sen palautuksesta, on hän selvästi muuttanut mielensä sitten vuoden 2001.

Mikä monumentti Kurkijoella?

Kurkijoen Internet-sivustolle tuli sellainen tiedustelu, mihin "webmaster" ei pysty vastaamaan.

Etsityn monumentin kuvaus: "Kurkijoen vanhan kirkon paikalla alaston, ehkä kuoleva nuori mies vierellään sankarihahmo, joka seisoo".

Tiedustelun tehneen englantilainen tuttava oli tehnyt Kannaksen ja Laatokan-Karjalan matkan viime kesänä, tarvitsee tätä tietoa. Hän on kääntänyt Edith Södergranin runot uudestaan englanniksi, ja myös kuvittaa ne. Siksi tehty Karjalan matka. Varmuuden vuoksi hänen englanninkielinen kuvaus monumentista on: "the monument I'm thinking of shows a naked, possibly dying, young man beside a

standing heroic figure". Tiedustelijan vastaus viittaa Kurkijokeen: "Just to check up and make quite sure - that war memorial in Kurkijoki, was it for the Russian soldiers who fought in the Winter War of 1940?" Tiedustelija oli laittanut englantilaiselle KARJALA-kirjasta ko. tekstin koskien kaikkia vanhan kirkon paikalla olleita muistomerkkejä. Mutta eivät saaneet selvyyttä.

Mistä lie kysymys? Näitähän "vieraita" monumetteja ei suomalaiset pahemmin ole kuvailleet. Jos joku tietää vastauksen, pyydän vastausta sähköpostitse tai puhelimitse tai vaikka tässä lehdessä.

Mauri Rastas
webmaster@kurkijoki.fi,
tai 09-5413551

KIITOKSET!

Kiitos päätoimittajalle hyvin toimitetusta ja jäsenyteenestä lehdestä sekä mielenkiintoisista pääkirjoituksista. Kiitos hyivistä ja hauskoista ideoista (mm. perjantaikahvit). Toivotamme päätoimittajalle ja Kurkijokelaiselle menestystä jatkossakin.

Kevätterveiset kaikille lukijoille!

Anja ja Alli

sähkeen sen takia, että oli kulunut tasan 80 vuotta siitä, kun Suomen ja Neuvosto-Venäjän välille oli solmittu diplomaattisuhteet.

Suhteet oli solmittu muutama kuukausi sen jälkeen, kun maiden välille oli solmittu Tarton rauha, jossa ensimmäistä kertaa Suomen ja Venäjän - tuolloin vielä Neuvosto-Venäjän - välinen raja määriteltiin ja sovittiin virallisesti kansainvälisenä rajasopimuksena.

Siihen saakka kaikki Suomea halkoneet rajat olivat olleet Ruotsin ja Venäjän välisiä, eikä niitä piirreltäessä koskaan kyselty suomalaisten mieltä. Sen takia Tarton rauhan raja on Suomen ensimmäinen ja aito raja. Sille ei aitoudessa ole vaihtoehtoja.

Valtiot onnittelevat toisiansa kaikenlaisin sähkein mutta tapana ei ole lähettellä valtioille 80-vuotissähkeitä. Se oli poikkeuksellinen sähke ja sillä on täytynyt olla poikkeuksellinen tarkoitus. Me Suomessa emme tiedä, mitä sähkeen nojalla on sittemmin tapahtunut, koska asioita ei kerrota julkisuuteen.

Venäjän aloitteellisuuden asettaminen ensimmäiseksi keskustelujen ehdoksi on sekin merkkinen jäänne siirtomaa-ajoilta. Kun kyse on Suomen kansallisista eduista, on aloitteellisuutta tietenkin oltava Suomen puolella. Kaikki maat ja kansat ajavat itse omia etujaan. Todistaa kaiketi lähinnä orjamentaliteetista, jos vaaditaan, että Suomen omien etujen ajaminen on mahdollista vain Venäjän aloitteesta.

www.prokarelia.net

Aihetta ihmettelyyn

Kalamatka Kurkijoelle on taas takanapäin. Ihmettelyyn antoi aiheen erään ulkopuolisen suomalaisen auttajan kysymys: Mikä teidät saa tänne tulemaan?

Sitä tosiaan sopii ihmetellä, kun ottaa huomioon kaiken sen takapajuisuuden, mikä vallitsee Kurkijoella. Teitten huono kunto esimerkiksi. Ei voi käsittää, että autot kestävät sellaista rynkytystä Talot ränsistyvät ja hajoavat. Kohta ei ole kuin paikka jäljellä.

Mikä sitten saa Kalakurjet vuodesta toiseen matkustamaan Kurkijoelle. Se on kotiseurakkaus. Ei siihen muuta selitystä osaa antaa. Niin kauan kuin terveyttä riittää ja on mahdollisuus siellä käydä, nähdä kauniit, entiset kotiseutumme, vaikkakin paljon muut-

tuneina. Kuinkahan huonoon kuntoon Karjala pitää saattaa ennen kuin se palautetaan meille takaisin. Se aika kyllä koittaa, kunhan Suomen päättäjät uskalta- vat ottaa asian puheeksi. Puhumalla ja neuvottelemalla siihen on mahdollisuus.

Kalakurkien pilkkimatka onnistui muuten kohtalaisen hyvin paitsi saaliin suhteen. Laatokka on edelleen kitsas antamaan saalista. Pilkkipaikkana Tervun Hovin rannat olivat mielenkiintoiset. Olimme siellä ensimmäistä kertaa, joten toisia taisi kiinnostaa ympäristö enemmän kuin kalastus kuten tuloksistakin huomaa.

Raholan Hotellin uudet isännät huolehtivat meistä erinomaisesti. Eikä kieli-

vaikeuksiakaan ollut, vakka olimme täysin ummikoita. Yhteisymmärrys oli kuitenkin esimerkillistä. Meidät toivotettiin taas syksyllä tervetulleiksi kalastamaan. Sitä ennen on kuitenkin monenlaista toimintaa.

Kurkijokelaisen toimistossa Kalakurjet tarjoavat piiraskahvit tänään perjantaina 16.4 klo 10-14. Samalla voi tutustua Kalakurkien vuosien varrella koottuun valokuvanäyttelyyn, voi ostaa Kalakurkien myyntituotteita, T-paitoja, college-paitoja, lippiksiä ja kortteja.

Vuoden 18 ja sankarihautamuistomerkeillä kirkonmäellä kynttilän jättäjinä Pirkko Kaartinen, Antti Reijonen ja Saini Repo

Ensimmäiselle pilkkimatkalle Laatokalle lähdettiin 27.3. 1992, seuraava matka tehtiin saman vuoden syksyllä.

Tässä kevään korvalla käydään auttamassa kevät-siivouksessa Loimaan Seudun Sotainvalideja Yläneen Veljesrannassa, siitä ilmoitella tarkemmin tuonnempana. Kesän onkikilpailujakin suunnitellaan jo.

Ja lopuksi, ettei totuus unohtuisi, KARJALA TAKAISIN! Olkoon se yhteinen, tärkein asiamme.

Terveisin Mara

Tulokset
Kilpailuihin osallistui 24 henkeä.

Miehet:
1. Antti Reijonen 259 g
2. Sulo Järvinen 206g
3. Toivo Hyvönen 124 g
4. Pentti Kemppinen 112 g
5. Paavo Kilpiö 73 g
6. Jorma Romu 67 g
7. Ilmari Järvinen 50 g
8. Martti Repo 25 g

Naiset:
1. Saini Repo 65 g

Eka-kala-kiertopalkinto: Saini Repo.

Suurin kala-pokaali: (Lahjoittanut Kelloliike Juhani Lankinen) Toivo Hyvönen

Suurin kala-kiertopalkinto: Toivo Hyvönen

Suurin saalis-kiertopalkinto: Antti Reijonen

Ilman kalaa jäivät: Reino Paju, Aaro Kojo, Jari Jussila

lainen, Jouko Mäki, Eero Häkli, Marjatta Poskiparta, Reijo Mälkiä, Pirkko Kaartinen, Albina Koho, Veikko Koho, Emilia Koho.

Matkalla (26-28.3.2004) järjestettyjen kilpailujen tulokset:

Pentin laatima tietokilpailu: I Rauno Piiparinen 6p., II Pirkko Kaartinen 5p., II Martti Repo 5p., II Antti Reijonen 5 p.

Sainin laatima tietokilpailu: I Heikki Hämäläinen 7 p., I Eero Häkli 7p., I Pentti Kemppinen 7p.

Saaliin painon arvaus kilpailu: I Marjatta Poskiparta 11 g:n erolla, I Antti Reijonen 11 g:n erolla, II Jari Jussilainen 12 g:n erolla.

Susi lampaiden vaatteissa

Näin voitiin muinoin karjalassa sanoa epärehellisesti ihmisestä. Minun lampaan sisällä asui itse Suojelusenkeli, sen koin ensimmäisellä evakkomatkallani.

Arvi Heinosen tarina Kurkijokelaisessa nro 7, oli moneltaosin kuin kopio omastani, silti jokaisen mieron tien kulkijan tarina on hänen itsensä kokema ja joltakin osin poikkeaa kaikkien muiden matkaavien kokemuksista.

Kun tuo 105 päivää kestävä Talvisota päättyi 13.3.1940 klo 11 viralliseen rauhan julistukseen hiljeni sodanäänät ja hiljaisuus tuntui jotenkin ihmeelliseltä? Kuten Arvi kertomuksessaan mainitsi, olivat lapset, sairaat ja vanhukset jo evakuoitu aiemmin turvaan, näin myöskin kotikylästäni Pukinniimestä. Siskoni Jenny ja minut määrättiin hoitamaan niidenkin talojen^karja, joista kaikki oli jo evakuoitu, mutta karja jätetty kotiin. Myös isäni hoiteli määrättyjä asioita. Meidän 8 henkilöä käsittävä perheemme oli nyt supistunut kolmeen. Täytyy muistaa että tuolloin oli pimeä, joten kaikki toiminta

täytyi hoitua pimeänturvoin. Minäkin 16-vuotias tyttö jouduin menemään aution talon navettaan pimeällä ruokkimaan karjaa. En osannut onneksi silloin pelätäkkään mitään, kuten siskoni Jenny, joka oli vanhempi ja arempi kaikessa. Siksi kai hän pääsi evakko-onkin junakyydillä.

Koska kylällämme ei ollut sähköjä toimivat nuo vähäiset radiotkin ladattavilla akuilla ja virtaa säästään kuunneltiin lähinnä uutiset. Meillä oli radio, mutta ei kuunneltu tuon kolmannentoistapäivän aamu-uutisia, vaan me siskon kanssa lähdimme hiihtämään metsäpolkua lähellä Kaukolanrajaa olevalle Iiläisen naisia tervehtimään. He olivat kuunnelleet uutiset, mutta sulkiivat radion, kun kuulivat että on rauha, kuulematta rauhan ehtoja. Naapurin yksin asunut isäntäkin oli poikennut naisten luo. Hän kehoitti polvistumaan rukoukseen, kun tämän talon isäntä säilyi hengissä. Juotiin "rauhankahvit" ja lähdimme kotimatkalle iloisin mielin.

Mutta kuinka lyhyt matka on isosta ilosta äärettömään suruun. Isämme oli

käynyt koululla jossa opettaja Kokkonen ohjaili toimintaa esikunnan määräysten mukaisesti, koululla oli lähin puhelin. Isä oli kuulut myöskin rauhan ehdot. Emme olleet tuntea omaa surun murtamaa isäämme, ennenkuin mekin siskon kanssa kuulumme, että on jokaisen pakko lähteä. Itkimme yhdessä suurimman tuskan pois, kunnes järki rupesi ohjailemaan askeleitamme. Pienkarja tapettiin, kumpu olisi ymmärretty ampua kaikki eläimet, olisivat monet säästyneet nälkä- ja lumikuolemalta. Viimeinen yö kotona, yritettiin nukkua vierekkäin, kuin turvaa ja lohtua toisiltamme etsien, mutta uni ei tullut kuin ajoittain painajaisineen. Minun aamullista lähtöäni varten odotti pakattu reppu tuvanpenkillätien tiennyt kuinka sairas olen huomenillalla ja koska voimani uupuvat? Montako päivää jaksan kävellä ?

Aamuntullen lehmät päästettiin tuohon rajalta päin tulevaan karjajonoon jonon kasvaessa kilometrien pituiseksi, eläimiä monessa rivissä heikompien sotkeutuessa jalkoihin. Kaiken lisäksi armeija kulki sa-

maa reittiä. Navetasta kahleistaan irti päästetyt lehmät juoksivat "vapauteen" ilosta mylvien, juuttuen paksuun lumihankeen pääsemättä ominavuin poistielle. Koitin auttaa lehmätielle saappaateni täytyessä lumella ja sulaessa siellä. Varustereppuni unohtuessa tu:va van penkille, minulla ei ollut muuta "varustetta" mukani, kuin rahapussi ja ostokortti, nekin ovat tarina sinänsä. Oma nimikkolehmani Kaunikki väsyi, kuten monet muutkin eläimet käyden tielle makuulle. Monista yrityksistäni huolimatta Kaunikki ei jaksanut nousta. Sieppaan tienohes- ta kepin ja lyön sillä lehmääni minkä jaksan. Se nostaa päätään ja hiljaa ynnisee, kuin itkien. Heittäydyin lehmän päälle pitkäksi ja itkien pyydän siltä anteeksi, en huomioi muita tiellä kulkijoita. Siinä me kaksi nuorta, tyttö ja nauti Kanaksen evakotiellä tuskisamme. Jalkojani ei enää palella ne ovat tunnottomat pakkasen kiristyessä. Ja kuin ihmeen kautta lehmä nousee ja pääsemme jatamaan matkaa ainoaan ennalta huollettuun yöpaikkaan Karjalan Työlaitoksel-

le. Jalat eivät tunne mitään, mutta aivoni käskee, eteenpäin, eteenpäin. Laitoksella lojuu pakolaisia jokapaikassa. Saappaani halkaistaan pois paleltuneista jaloistani. Lepopaikkani oli toisenkerroksen rappujen patterin vieressä paljaalla lattialla. Viiltävä kipu jaloissa niiden sulaessa ja kynsien irrotessa varpaista. Ääretön tuska rinnassani muistelin entistä kotiani, josta isä siskon kanssa tekevät juuri lähtövalmisteluitaan. Minulla ei yhtään omaista tiedossani eikä ruokaa. Koko päivänä en ollut syönyt mitään, mutta eivät-hän lehmätkään olleet saaneet muuta kuin lunta nuol-la kulkiessaan. Kadotin ajan tajun.

Tuon yön rukoukseni on ollut elämäni varmasti hartain, että saisin viellä kävellä omilla jaloillani. Mikään muu maallinen omaisuus ei merkinnyt tuona yönä minutään. Aamulla sain vankien isot raidalliset tossut jalkoihini ja keppeihin nojaten jatkuivat seuraavat päivät. Tämäkin olisi jo tarina sinänsä, menen siihen kun voimavarani olivat lopussa. Makasin huoltokuorman päällä, kauanko, en tiedä?

Olin härkävaunun yläla-valla, ei edes olkija pehmikkeinä, junan jyskyttäessä jonnekin? Kova kylmä, aivan kuin olisi viima kiertänyt vaunun nurkassa. "Mistähä sse tuoki tyttöpar- ka lienyy kotosi, nyt hää hourii"? Herään ja näen vanhan parrakkaan miehen syövän lanttukukkoa. "Ota sieki" sanoo vanhus ja leikkaa suuren kimpaleen kuka- kosta, joka on höystetty si- janlaskilla. Syön kursailematta. Vanhus pyyhkii puukkonsa turkin hihaan ja käärii kukonpätjän Käki- salmen Sanomien sisään ja reppuunsa. Käy laverille pitkäkseen, levittää turk- kinsa alimaisen puolen le- veämmäksi alleen ja ke- hoittaa minua tulemaan tur- kinliepeen päälle, sanoo viellä että pistä selkäis ihan miu mahahein kii, tälviisi mejän on molempiin läm- pimäm. Toisen liepeen van- hus pisti peitoksemme ja näin turvallisesti ja lämpöi- sesti en ollut nukkunut ko- toa lähdettyäni. Lammasturkissa vanhuksen muo- dossa oli minun Suojelu- senkelini. Kiitos Luojalle, joka näki hätäni ja lähetti- tuon vanhuksen pelastuk- sekseni turkkeineen. Näin muisteli yksi mieron tien kulkenut ensimmäistä evakkomatkaa.

Aino Koppi

Kurkijokelainen

Tervetuloa perjantaikahville

**16.4 perjantaina KALAKURJET
tarjoavat piiraskahvit!**

**Esillä Kalakurkien valokuvänäyttely,
kuvia Kurkijoelta, ja myynnissä
Kalakurkien tuotteita.**

Samalla voi lukea karjalais-aiheisia lehtiä, tutustua myyntituot-
teisiimme, ja tavata tuttuja, tietenkin. Siinä samassa tietysti
asiatkin hoituvat luonnikkaasti ja kuulemme mielellämme
mielipiteesi lehdestä ja ideasi toiminnasta
tai vaikka myytävistä tuotteista.

Kurkijokelaisen toimisto on
avoinna aina **tiistaisin** ja
perjantaisin klo 9-14 eli
paikallisesti katsoen
toripäivinä.

**TERVETULOA KURKIJOKELAISEEN,
Vesikoskenkatu 13 as 21, sisäänkäynti porttikongista.**

KÄSITYÖT PALASIVAT KOTIIN

Parisen vuotta oli Perin-
netietokeskus Syreenin
näyttelyssä esillä muutamia
kurkijokelaisten marttojen
tekemiä käsityöitä. Nyt näyt-
tely on purettu ja käsityöt
palautettu omistajilleen.
Kuvassa alla yhdistyksen
puheenjohtaja Arja
Schwartz ihailee Kurkijo-
ella Soskuan kylässä asu-
neen Elisa Huutilaisen ku-
tomaan pöytäliinaa. Liinan
nykyinen omistaja Sirkka
Kapanen iloitsi liinan pa-
lauttamisesta.

Perinnetietokeskuksen
johtajan Kirsi Vesterbackan
terveiset olivat, että käsi-
työt ihastuttivat kauneudel-
laan näyttelyvieraita ja mal-
lit kiinnostivat monia. Sy-
reenin väki kiittää käsityö-
aarteitaan lainanneita yh-
teistyöstä, samoin tekee
myös Kurkijoen marttayh-
distys.

VAIHTOAUTO VIIKONLOPPU

lauantaina 17.4 klo 10 -14
sunnuntaina 18.4 klo 11- 14

Esimerkkejä 300:n auton suurvalikoimasta

RENAULT Megane 2.0 IDE -00
40 tkm, cabriolet, ilmastointi,
nahat... **33 150 €**

BMW 523i Tiptronic automatic -97
84 tkm, h-kirja, 2-pyörät, aluvant.,
ilmastointi, ym. **26.900 €**

Chevrolet Chevy Van 6.5TD -98
42 tkm, ilmastointi, huoltokirja,
1-om., 2xp..., sis ALV:n **37 900 €**

FORD Mondeo 2.0 TD 4-ov -01
170 tkm, ilmastointi, 2xpyörät,
cd-soitin, vetokoukku... **23 800 €**

FORD Ka Color 1.3 -01
38 tkm, 1. om., h-kirja, soitin, 2xpyörät,
sähkölasit, roiskeläpät **11.400 €**

Citroen Xsara Break 2.0 HDi -02
72 tkm, aut.ilmastointi, cd-soitin,
2xpyörät, lohko+sis.pist... **20 900 €**

TOYOTA Avensis 2.0 5-ov -00
136 tkm, ilmastointi, cd-soitin,
2xpyörät, hioitokirja... **17 900 €**

MITSUBISHI Space Wagon -99
82 tkm, h-kirja, 2-pyörät, aluvanteet,
radio/kasettisoitin, vetokoukku,
lohkolämm./sisäpistoke, kesk.luk. **18.500 €**

PEUGEOT 206 2.0 GT -00
76 tkm, h-kirja, 2-pyörät, aluvanteet,
radio/cd-soitin **16.800 €**

Lauantaina makkaratarjoilu!

Lamminkatu 39 LOIMAA Puh. (02) 7636 710 www.mellilanauto.fi

**LOIMAAN VIIALAN
KONDITORIA-KAHVIO**
Kauppalankatu 2, puh. 763 2001
Avoinna: Ma - pe 8.30-17

**MUSIIKKIVÄEN
PALVELUPAIKKA
LOIMAAN
MUSIIKKI**

Puh. 7622 950,
Oikokatu 3

Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan
Aluesairaala

Asianajaja

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hy-
väksytty lakimies, jolla on
säädetty kokemus ja taito.
Asianajajan toimintaa valvo-
vat Asianajajaliitto ja oikeus-
kansleri. Asianajotoimistot
hoitavat myös maksuttomia
oikeudenkäyntejä ja oikeus-
turva-asioita.

**Asianajotoimisto
HEIKKI RANTANEN**
Varatuomari

Julkisen kaupanvahvistaja
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

**Asianajotoimisto
JARI HEIKMAN OY**
Varatuomari Jari Heikman

varatuomari Kaarina Nylamo
oik.yo Tiina Tähtinen

Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Tarjoukset voimassa: perjantaina 16.4.2004

Ruokapöydän varma suosikki!

Snellman
Naudan
Paistijauheliha
400 g (4,98 kg)

199
rasia

Suomalainen NAUDAN
SUIKALEPAISTI

690
kg

Suomalainen PORSAAN
SUIKALEPAISTI

490
kg

Norjalainen
MERILOHIFILE

690
kg

**TUORE-
TORILTAMME**

Etelä-Afrikan
Bosc päärynät

199
kg

**PEHMEÄ
MOKKA
KAHVITUS**

Keskitä ostoksesi!
Kerää Hackman Handy-veitset.

**NYT SAAT
TUPLA-
MERKIT!**

perjantaina
klo 10-17

HACKMAN

Spar-merkkejä
keräämällä voit
ostaa Hackman Handy-veitset
huippuehdolla keräilyhintaan. Aloita keräily
jo tänään! Lisätietoja Eurospar-jä Spar-
myymälöistä. Kysy keräilyasetusta ja merkkejä
kassalta. Keräilyaika: 12.1.-25.4.2004

Alko
762 2062

nonstop parturi
040-765 7028

Naisellista muotia
-Loimaa-
762 2848

Kahvila
762 4432

LOP. Kultapiste
763 2150

Ainutlaatuisia
naiseja ja lapsia
Oigatar
762 1413

Ritvan
ja Olin
Eines-
keittiö
76368520

Valiojäätelö
Pingviini 6 kpl
420 g (4,15 kg)
299
pkt

Kariniemen Marinoidut
Broilerin fileesuikaleet
280 g (8,89 kg)
249
rasia

SPAR® Spar
Peruna-sipulisekoitus
500 g (1,58 kg)
079
ps

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa Sinun makuusi

SPAR

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Ahti Karjalainen
2. 1500-luvun Saksassa
3. Seine
4. Ilmari Kianto
5. Yhdysvalloille
6. Kupari
7. Otto-Ville Kuusinen
8. Maaliskuussa
9. Jaakko Ilkka
10. Viktoria

HAUTAKIVET

Vuodesta 1921
luotettavaa ja yksilöllistä
palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547